

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Tomasz

Nazwisko: Kraszewski

Miejsce urodzenia: Puławy

Data urodzenia: 20-03-1964

Imię ojca: Zdzisław

Imię matki: Krystyna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta kontrolne postępowania przygotowawczego Wydziału Śledczego KW MO/WUSW Lublin nr RSD 53/82, do których włączono materiały Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Konspiratorzy” (nr rej. 28075), prowadzonej przez Wydział III KW MO/WUSW Lublin i RUSW Puławy w okresie 08.07.1982 - 14.08.1984. Czynności operacyjne i śledcze dotyczyły „nielegalnej organizacji młodzieżowej na terenie Puław, zorganiz[owanej] na wzór podziemnych struktur NSZZ >Solidarność<”. Tomasz Kraszewski, wówczas uczeń puławskiego Technikum Chemicznego, został zatrzymany (wraz z Iwoną Skwarek) w nocy z 12 na 13.07.1982 w Puławach podczas rozklejania „ulotek o treści antypaństwowej”, co stanowiło bezpośrednią przyczynę rozpoczęcia postępowania przygotowawczego. Na wniosek Wydziału Śledczego KW MO Lublin, w dniu 14.07.1982 Prokuratura Rejonowa dla miasta Lublina wszczęła w tej sprawie śledztwo (nr rep. 4 Ds 864/82/S), którym został objęty także T. Kraszewski. Początkowo prowadzono je w trybie doraźnym. Równocześnie prokurator zastosował wobec T. Kraszewskiego areszt tymczasowy, zamieniony 20.07.1982 na „poręczenie społeczne”. Ponadto w miejscu jego zamieszkania, jak też u innych podejrzanych o „nielegalną” działalność, przeprowadzono przeszukania. W toku czynności operacyjno-śledczych ustalono, że Tomasz Kraszewski działał w „młodzieżowych grupach konspiracyjnych” (m.in. „Notatka służbowa funkcjonariusza KM MO Puławy z 05.07.1982, „Uzupełnienie meldunku operacyjnego” Wydziału III z 15.07.1982, „Uzupełnienie planu przedsięwzięć...” Wydziału III do SOS „Konspiratorzy” z 14.09.1982, „Meldunek operacyjny” Wydziału III z 29.09.1982, notatki z rozmów z kontaktami operacyjnymi). Postępowanie przekazywano, „według właściwości”, do Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Lublinie, następnie ponownie do PR dla m. Lublina, a ostatecznie do Prokuratury Rejonowej w Puławach (nr rep. 1 Ds 571/82). Zmieniono też jego tryb na zwykły (m.in. „Notatki służbowe” z 08.09.1982 i 09.09.1982). Do akt włączono również „Postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania karnego” wobec Tomasza Kraszewskiego, wydane przez Prokuraturę Rejonową w Puławach w dniu 14.12.1982. W jego uzasadnieniu podano, iż T. Kraszewski „dopuścił się jedynie pomocnictwa do przestępstwa z art. 46 ust. 1 dekreту o stanie wojennym”, uznając jednocześnie, że nie jest to czyn o znacznym stopniu „społecznego niebezpieczeństwa”. Wzięto też pod uwagę dobrą opinię w szkole i niekaralność. Został jednak zobowiązany do wykonania prac społecznych w wymiarze 15 godzin na rzecz Liceum Ogólnokształcącego im. A. J. Czartoryskiego w Puławach oraz uiszczenia opłaty (600 zł). Pismem z dnia 09.11.1983 Zastępca Szefa RUSW Puławy ds. SB powiadomił Naczelnika Wydziału III WUSW Lublin o zakończeniu SOS „Konspiratorzy”. W „Meldunku operacyjnym” z dnia 20.01.1984, podpisanym przez Zastępcę Naczelnika Wydziału III stwierdzono, że podjęte działania „potwierdziły istnienie nielegalnej organizacji młodzieżowej, zakonspirowanej według systemu piątkowego, której działalność polegała na wykonywaniu wrogich napisów oraz kolportowaniu literatury bezdebitowej”, a w rezultacie „przedsięwzięcia i czynności operacyjne (...) przyczyniły się do przerwania działalności antysocjalistycznej”. Materiały SOS „Konspiratorzy” złożono w archiwum Wydziału „C” WUSW Lublin dnia 14.08.1984, pod sygn. 10409/II. Akta kontrolne śledztwa nr RSD 53/82 zostały złożone w tym samym archiwum dnia 28.03.1985, pod sygn. 14885/III. W dniu 07.11.1985 włączono do nich materiały SOS „Konspiratorzy”, zarchiwizowane wcześniej pod sygn. 10409/II.

Akta o sygn. IPN Lu 0218/57 (14885/III, 10409/II), zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową dla m. Lublina (nr 4 Ds 864/82/S), Wojskową Prokuraturę Garnizonową w Lublinie (nr Pg. Śl. II-181/82) oraz Prokuraturę Rejonową w Puławach (nr 1 Ds. 571/82) w okresie od 14.07.1982 do 14.10.1982, w sprawie „rozpowszechniania pism ulotnych i biuletynów NSZZ >Solidarność< na terenie Puław”, którym objęto grupę osób (w tym uczniów szkół średnich) z Puław, a wśród nich Tomasza Kraszewskiego. Śledztwo nr 4 Ds 864/82/S wszczęła w dniu 14.07.1982 Prokuratura Rejonowa dla m. Lublina, na wniosek Wydziału Śledczego KW MO Lublin. Wydział Śledczy został bowiem powiadomiony przez Komendanta Miejskiego MO Puławy o zatrzymaniu 12/13.07.1982 „Iwony Skwarek i Tomasza Kraszewskiego na gorącym uczynku plakatowania wrogimi ulotkami miasta Puław” (pismo z 13.07.1982). Tomasz Kraszewski został zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany. Osadzono go w lubelskim Areszcie Śledczym. Jednocześnie zdecydowano, iż sprawa prowadzona będzie w trybie doraźnym z uwagi na „szczególnie wysoki stopień społecznego niebezpieczeństwa”. W dniu 14.07.1982 T. Kraszewskiemu przedstawiono zarzuty, według których „od lutego do 12 lipca 1981 r. w Puławach wziął udział w związku o strukturze piątkowej, którego ustrój i cel miały pozostać tajemnicą dla organów państwowych, przez przystąpienie i organizowanie dalszej piątki oraz rozpowszechnianie różnych pism NSZZ >Solidarność< i pism ulotnych, czym udzielił pomocy członkom NSZZ >Solidarność< do kontynuowania działalności tego związku, tj. o przestępstwo określone w art. 18 & 2 KK w zw. z art. 46 dekretu o stanie wojennym i art. 278 & 1 KK w zw. z art. 10 & 2 KK” („Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu”, „Postanowienie o prowadzeniu sprawy w trybie postępowania doraźnego”, „Postanowienie o przedstawieniu zarzutów” PR dla m. Lublina z 14.07.1982). Początkowo T. Kraszewski przyznał się do udziału w tych działaniach, na późniejszym etapie śledztwa odwołał swoje zeznania (m.in. „Protokoły przesłuchania podejrzanego” z 14.07.1982 i 04.08.1982). Dnia 20.07.1982 wiceprokurator PR dla m. Lublina postanowiła zmienić tryb prowadzenia sprawy z doraźnego na zwykły. Tego samego dnia wiceprokurator Prokuratury Wojewódzkiej w Lublinie zdecydował o zmianie środka zapobiegawczego na „poręczenie osoby godnej zaufania”, w związku z czym w dniu 21.07.1982 Tomasz Kraszewski został zwolniony z aresztu. Natomiast 27.07.1982 wiceprokurator Prokuratury Rejonowej dla m. Lublina stwierdziła, iż jednostką właściwą do prowadzenia tej sprawy jest Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Lublinie (Pg. Śl. II-181/82). Wiceprokurator WPG po analizie materiałów uznał jednak, że działania Tomasza Kraszewskiego i innych podejrzanych w tej sprawie miały jedynie charakter „pomocnictwa do czynu opisanego w art. 46 ust. 1 Dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym”, nie były też prowadzone „w ramach żadnej konkretnej organizacji”, toteż 13.08.1982 postanowił zwrócić śledztwo Prokuraturze Rejonowej dla miasta Lublina. Ostatecznie trafiło ono do Prokuratury Rejonowej w Puławach (nr rep. 1 Ds 571/82), gdzie 14.10.1982 T. Kraszewskiemu postawiono zarzuty tożsame z przedstawionymi mu w lipcu (w PR dla m. Lublina). Tomasz Kraszewski nie przyznał się do winy. Dodał także, iż podczas przesłuchania w KM MO Puławy był bity przez funkcjonariusza, dlatego z obawy przed aresztowaniem zeznawał nieprawdę. Tego samego dnia wydano „Postanowienie o zamknięciu śledztwa” przez Prokuraturę Rejonową w Puławach – z uzasadnieniem, że „zebrany w sprawie materiał dowodowy uprawdopodobnił zarzuty stawiane podejrzanym” i pozwalała on na merytoryczne zakończenie postępowania.

Akta o sygn. IPN Lu 363/7 t. 1-2 (4 Ds 864/82/S, Pg. Śl. II-181/82, 1 Ds 571/82).

Akta osobowe tymczasowo aresztowanego-skazanego, dotyczące Tomasza Kraszewskiego. Został on zatrzymany (13.07.1982) i w dniu 15.07.1982 doprowadzony do Aresztu Śledczego w Lublinie, na mocy „Postanowienia o tymczasowym aresztowaniu”, wydanego dnia 14.07.1982 przez wiceprokurator Prokuratury Rejonowej dla miasta Lublina (nr rep. 4 Ds 864/82/S). „Postanowieniem o zmianie środka zapobiegawczego” Wiceprokuratora Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 20.07.1982, areszt tymczasowy zastąpiono „poręczeniem osoby godnej zaufania”. W związku z tym, na podstawie „Nakazu zwolnienia” PR dla m. Lublina z dnia 21.07.1982, Tomasz Kraszewski opuścił areszt.

Akta o sygn. IPN Lu 23/224 (27/VII/82).

Książka kontroli osób zatrzymanych KW MO Lublin, prowadzona w okresie od 27.05.1982 do 30.12.1982. Pod poz. 990 znajduje się wpis dotyczący zatrzymania Tomasza Kraszewskiego w dniu 13.07.1982. Z zapisu wynika, że dnia 15.07.1982, na polecenie Wydziału Śledczego KW MO Lublin, przekazano go do Aresztu Śledczego w Lublinie. W wpisie odnotowano również numer sprawy w Prokuraturze Rejonowej dla m. Lublina – 4 Ds 864/82/S.

Akta o sygn. IPN Lu 183/4.

Informacje Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO Lublin, dotyczące „sytuacji społeczno-politycznej w woj. lubelskim” za okres 04.05.1982 - 24.09.1982. W informacji z dnia 14.07.1982 (zarejestrowano w Wydziale „C” pod nr 28179), znajduje się wzmianka o zatrzymaniu w Puławach (12/13.07.1982) podczas „rozklejania ulotek i plakatów” dwojga uczniów puławskich szkół średnich, w tym Tomasza Kraszewskiego – ucznia k. IV Technikum Chemicznego. Odnotowano przy tym, iż „w trakcie wyjaśnień stwierdzono, że należą oni do tzw. >Solidarności Młodzieżowej<, zakonspirowanej wg. systemu piątkowego”. W informacji z dnia 15.07.1982 (zarejestrowano w Wydziale „C” pod nr 28180), zawarto dalsze dane na temat tej sprawy, podając, że w wyniku przeszukań u sześciorga uczniów (jednym z nich był T. Kraszewski) znaleziono m.in. wydawnictwa bezdebitowe oraz szereg ulotek i plakatów „o treści nawołującej do oporu przeciwko stanowi wojennemu”. Powiadomiono również o wszczęciu 14.07.1982 przez Prokuraturę Rejonową dla m. Lublina śledztwa dotyczącego „powstałej pod koniec grudnia 1981 r. na terenie Puław młodzieżowej organizacji na wzór >Solidarności<”, jak też o przedstawieniu zarzutów i zastosowaniu aresztu tymczasowego wobec Tomasza Kraszewskiego oraz drugiej, zatrzymanej wówczas osoby.

Akta o sygn. IPN Lu IPN Lu 0367/5 (111/30).

Materiały administracyjne Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO Lublin, zawierające „oceny miesięczne oraz ocenę roczną stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie woj. lubelskiego” za 1982 rok. W „Ocenie stanu bezpieczeństwa (...) w miesiącu lipcu 1982 roku”, opracowanej w sierpniu 1982, znajduje się informacja o zatrzymaniu w nocy z 12 na 13.07.1982, „w trakcie kolportażu ulotek”, dwojga uczniów puławskich szkół średnich, tj. Iwony Skwarek i Tomasza Kraszewskiego. Zatrzymanie to było wynikiem „zasadki”, która stanowiła element wspólnych „przedsięwzięć” KW MO Lublin i KM MO Puławy, podjętych w związku z uzyskaniem informacji o działaniu na terenie Puław „nielegalnej organizacji młodzieżowej, mającej powiązania z podziemiem >S[olidarności]<”.

Akta o sygn. IPN Lu 0367/6 (125/1).

Wykazy dowodów rzeczowych zabezpieczonych przez Wydział Śledczy KW MO Lublin do prowadzonych postępowań przygotowawczych, stanowiące załączniki do Księgi dowodów rzeczowych. Znajduje się tu „Wykaz dowodów rzeczowych” do postępowania RSD 53/82, w którym wymieniono i opisano przedmioty znalezione podczas przeszukania Tomasza Kraszewskiego oraz jego mieszkania w dniu 13.07.1982, w tym ulotki i wydawnictwa bezdebitowe. „Zakwestionowane” (skonfiskowane) wówczas przedmioty przekazano do Wydziału Śledczego KW MO Lublin (t. 28). Kolejny tom dokumentacji (t. 30) zawiera „Wykaz dowodów rzeczowych Nr 70” do postępowania RSD 22/85, obejmujący przedmioty, które wykazano w protokole przeszukania mieszkania Tomasza Kraszewskiego, przeprowadzonego dnia 10.04.1986 o godz. 6.15. Skonfiskowane wydawnictwa i fotografie zdeponowano w WUSW Lublin. Według adnotacji na wykazie część z nich zwrócono następnie „za pokwitowaniem”.

Akta o sygn. IPN Lu 0192/33 t. 28, 30 (194/31 b).

Akta kontrolne postępowania przygotowawczego nr RSD 22/85, prowadzonego przez Wydział Śledczy WUSW Lublin w okresie 12.08.1985 - 30.09.1986, w sprawie „kolportowania drogą pocztową na terenie Lublina nielegalnych wydawnictw sygnowanych przez tzw. Tymczasowy Zarząd Regionu Środkowo-Wschodniego b. NSZZ >Solidarność<”, tj. o przestępstwo z art. 45 ustawy prawo prasowe i art. 282a § 1 kk. Śledztwo wszczęto w związku z przysłaniem przez Okręgowy Urząd Przewozu Poczty w Lublinie do WUSW Lublin dwóch egzemplarzy „Informatora Regionu Środkowo-Wschodniego nr 112”, które „ujawniono w skrzynkach pocztowych miasta Lublina”. W toku śledztwa przeprowadzono 204 przeszukania, w tym u Tomasza Kraszewskiego. Z dokumentów wynika, że jego mieszkanie przeszukano w dniu 10.04.1986 o godzinie 6.15, w wyniku czego znaleziono i „zakwestionowano” wydawnictwa bezdebitowe. W aktach znajduje się egzemplarz „Wykazu dowodów rzeczowych Nr 70”, obejmujący zestawienie znalezionych wówczas przedmiotów oraz „Wykaz osób, u których zakwestionowano przedmioty do sprawy 1 Ds 1112/85”, w którym wymieniono m.in. Tomasza Kraszewskiego. Postanowieniem z dnia 29.09.1986, Prokuratura Rejonowa dla m. Lublina umorzyła postępowanie nr 1 Ds. 1112/85 (nie wykryto „sprawców”). W związku z tym, jak też „wobec postępującej stabilizacji życia społeczno-politycznego i znacznego zmniejszenia się faktów kolportażu nielegalnych wydawnictw”, Wydział Śledczy WUSW Lublin, w dniu 30.09.1986, zakończył śledztwo nr RSD 22/85.

Akta o sygn. IPN Lu 0218/100 t. 2 (15021/III).